

Finansijski izvještaji za 2016.
godinu i izvještaj nezavisnog
revizora

Kaldera Company d.o.o. Laktaši

JUNI 2017.

S A D R Ź A J

Izveštaj nezavisnog revizora	1
Bilans uspjeha za period 01.01. - 31.12.2016. godine	6
Izveštaj o ostalim dobitcima i gubicima perioda za period 01.01. - 31.12.2016. godine	7
Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine.....	8
Bilans tokova gotovine za period 01.01.2016. - 31.12.2016. godine	9
Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2016. - 31.12.2016. godine	10
1. Osnovni podaci o društvu.....	10
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja	10
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.....	11
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika.....	11
4. Značajne računovodstvene procjene.....	16
5. Prihodi od prodaje robe.....	18
6. Prihodi od prodaje učinaka	18
7. Povećanje (smanjenje) vrijednosti zaliha učinaka	18
8. Nabavna vrijednost prodate robe.....	18
9. Troškovi materijala.....	18
10. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi.....	18
11. Troškovi proizvodnih usluga.....	19
12. Troškovi amortizacije i rezervisanja.....	19
13. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	19
14. Finansijski rashodi.....	19
15. Ostali prihodi.....	19
16. Porez na dobit	20
17. Nekretnine, postrojenja i oprema	20
18. Dugočni finansijski plasmani	21
19. Zalihe i dati avansi	21
20. Kratkoročna potraživanja.....	21
21. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	22
22. Osnovni kapital.....	22
23. Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti.....	22
24. Dugoročni krediti	23
25. Kratkoročne finansijske obaveze	23
26. Obaveze iz poslovanja	23
27. Obaveze za zarade i naknade zarada	24
28. Porez na dodatu vrijednost	24
29. Pasivna vremenska razgraničenja	24
30. Potencijalne obaveze.....	24
31. Transkacije sa povezanim licima	25
32. Upravljanje finansijskim rizicima	25
33. Usaglašavanje potraživanja i obaveza	26

Izvještaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@grantthornton.ba
www.grantthornton.ba

Vlasniku privrednog društva Kaldera Company d.o.o. Laktaši

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja privrednog društva Kaldera Company d.o.o. Laktaši (u daljem tekstu "Društvo") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine i bilans uspjeha, izvještaj o ostalim dobitima i gubicima perioda, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, kao i za takve interne kontrole za koje rukovodstvo utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i Međunarodnim standardima revizije prevedenim u Republici Srpskoj. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih principa i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija podrazumijeva primjenu postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Izabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed pronevjere ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, u cilju kreiranja adekvatnih revizijskih postupaka u datim okolnostima, ali ne za potrebe izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da obezbjede osnov za izražavanje našeg mišljenja sa rezervom.

Izvještaj nezavisnog revizora (nastavak)

Vlasniku privrednog društva Kaldera Company d.o.o. Laktaši (nastavak)

Osnove za mišljenje sa rezervom

Kao što je objelodanjeno u napomeni 18 uz finansijske izvještaje, dugoročni finansijski plasmani iskazani na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu od 3.747.759 KM, sadrže i plasman u HE Bistrica d.o.o. Foča u iznosu od 3.063.898 KM koji nije testiran za obezvrjeđenje na dan sastavljanja finansijskih izveštaja u skladu sa zahtjevima MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmjeravanje". Na osnovu raspoložive dokumentacije, nismo bili u mogućnosti da potvrdimo nadoknadivost priznatih plasmana, niti da kvantifikujemo potencijalne efekte odstupanja od navedenog standarda na finansijske izvještaje Društva za 2016. godinu.

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja navedenih u Osnovama za mišljenje sa rezervom, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje Društva na dan 31. decembra 2016. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na činjenicu objelodanjenu u napomeni 30 uz finansijske izvještaje da potencijalne obaveze Društvo po Ugovoru o prodaji udjela iznose 7.529.946 KM. Prema navedenom Ugovoru, Društvo će biti dužno da vrati kupcu navedeni iznos ukoliko ne budu ispunjeni svi naknadni uslovi iz ovog Ugovora. Društvo je dostavilo dokaz o ispunjenju naknadnih uslova i smatra da ovaj Ugovor neće prouzrokovati materijalno značajne odlive po Društvo. Po ovom pitanju, nije izražena rezerva u našem mišljenju.

Banja Luka, 30. juni 2017. godine

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Aleksandar Džombić
Ovlašćeni revizor

Bilans uspjeha za period 01.01. - 31.12.2016. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2016. u KM	2015. u KM
Poslovni prihodi			
Prihodi od prodaje robe	5	1.219.805	716.717
Prihodi od prodaje učinaka	6	15.656.941	12.287.509
Povećanje vrijednosti zaliha učinaka		-	4.100.248
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	7	(2.931.168)	-
Ostali poslovni prihodi		11.992	23.355
		13.957.570	17.127.829
Poslovni rashodi			
Nabavna vrijednost prodate robe	8	938.745	302.853
Troškovi materijala	9	4.807.225	9.456.068
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	10	1.705.807	1.895.276
Troškovi proizvodnih usluga	11	3.402.330	1.956.322
Troškovi amortizacije i rezervisanja	12	814.482	961.111
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	13	648.055	814.304
Troškovi poreza		29.890	91.477
Troškovi doprinosa		1.806	
		12.348.340	15.477.411
Poslovni dobitak		1.609.230	1.650.418
Finansijski prihodi		48.699	701
Finansijski rashodi	14	(1.289.255)	(1.369.769)
Ostali prihodi		215.641	250.840
Ostali rashodi	15	(479.492)	(205.362)
Prihodi od usklađiv. vrijedn. imovine		132.163	103.652
Rashodi od usklađiv. vrijedn. imovine		-	(129.080)
Dobitak prije oporezivanja		236.986	301.400
Porez na dobit	16	(88.019)	(74.163)
Neto dobitak		148.967	227.237

Potpisao u ime Društva

Napomene na sljedećim stranama čine sastavni dio ovog izvještaja

Izveštaj o ostalim dobitima i gubicima perioda za period 01.01. -
31.12.2016. godine

Bilansne pozicije	2016. u KM	2015. u KM
Neto dobitak perioda	148.967	227.237
Ostali dobiti/(gubici) u periodu	-	-
Ukupan neto dobitak	148.967	227.237

Napomene na sljedećim stranama čine sastavni dio ovog izvještaja

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Stalna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	17	19.228.643	20.250.328
Dugoročni finansijski plasmani	18	3.747.759	3.615.596
		<u>22.976.402</u>	<u>23.865.924</u>
Tekuća imovina			
Zalihe i dati avansi	19	13.855.374	16.055.833
Kratkoročna potraživanja	20	8.874.055	10.893.556
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	21	18.806	380.800
Porez na dodatu vrijednost		-	165.841
Aktivna vremenska razgraničenja		111.563	37.071
		<u>22.859.798</u>	<u>27.533.101</u>
UKUPNA AKTIVA		45.836.200	51.399.025
Kapital			
Osnovni kapital	22	1.012.000	1.012.000
Rezerve		312.932	312.932
Revalorizacione rezerve		4.292.215	4.354.725
Neraspoređeni dobitak		2.073.897	2.808.230
		<u>7.691.044</u>	<u>8.487.887</u>
Dugoročne obaveze			
Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti	23	5.886.465	6.141.119
Dugoročni krediti	24	10.423.029	12.930.560
		<u>16.309.494</u>	<u>19.071.679</u>
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne finansijske obaveze	25	11.929.908	13.615.736
Obaveze iz poslovanja	26	7.062.399	7.304.714
Obaveze za zarade i naknade zarada	27	467.424	409.755
Druge obaveze		4.221	1.191
Porez na dodatu vrijednost	28	817.868	-
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine		47.254	94.953
Obaveze za porez na dobitak		79.018	50.757
Pasivna vremenska razgraničenja i kratkoročna rezervisanja	29	1.427.570	2.362.353
		<u>21.835.662</u>	<u>23.839.459</u>
UKUPNA PASIVA		45.836.200	51.399.025

Napomene na sljedećim stranama čine sastavni dio ovog izvještaja

Bilans tokova gotovine za period 01.01.2016. - 31.12.2016. godine

	2016. u KM	2015. u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	16.500.800	10.085.911
Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	10.925	26.660
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	10.057	59.621
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	(11.177.763)	(11.507.214)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(1.605.022)	(1.815.330)
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(1.287.832)	(1.312.085)
Odlivi po osnovu poreza na dobit	(59.757)	(78.590)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(128.905)	(192.493)
Neto priliv (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	2.262.503	(4.733.520)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	-	8.286.570
Prilivi po osnovu prodaje akcija i udjela	-	1.000
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	45.388	-
Odlivi po osnovu ostalih kratkoročnih finansijskih plasmana	-	(3.065.917)
Odlivi po osnovu kupovine akcija i udjela	-	-
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, npo investicionih nekretnina i bioloških sredstava	(3.711)	(44.311)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	41.677	5.177.342
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	-	1.629.301
Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	7.671.058	5.960.511
Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	-	(1.398.697)
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	(9.811.267)	(5.957.956)
Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	(525.965)	(337.450)
Neto priliv/ (odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(2.666.174)	(104.291)
NETO PRILIV / ODLIV GOTOVINE	(361.994)	339.531
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	380.800	41.269
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	18.806	380.800

Napomene na sljedećim stranama čine sastavni dio ovog izvještaja

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2016. - 31.12.2016. godine

	Osnovni kapital	Revaloriz. rezerve	Ostale rezerve	Dobitak	Ukupno
					u KM
Stanje na dan 01.01.2015. godine	1.012.000	4.479.746	312.932	2.976.945	8.781.623
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	-	(125.020)	-	-	(125.020)
Neto dobiti/gubici perioda priznati u bilansu uspjeha	-	-	-	227.237	227.237
Neto dobiti/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	-	-	-	(58.503)	(58.503)
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	-	-	-	(337.450)	(337.450)
Stanje na dan 31.12.2015./ 01.01.2016. god.	1.012.000	4.354.726	312.932	2.808.229	8.487.887
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	148.967	148.967
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	-	-	-	(945.810)	(945.810)
Stanje na dan 31.12.2016. godine	1.012.000	4.354.726	-	2.011.386	7.691.044

Napomene na sljedećim stranama čine sastavni dio ovog izvještaja

1. Osnovni podaci o društvu

“Kaldera Company” d.o.o. Laktaši (u daljem tekstu: Društvo) je osnovano 19.04.1994. godine kao Kaldera Company trgovačko društvo sa potpunom odgovornošću od strane fizičkog lica gospodina Milenka Čičića. Društvo je upisano u sudski registar broj 1-7201-00 pod oznakom i brojem rješenja U/I 594/94 kod Osnovnog suda u Banjoj Luci. Promjena naziva Društva u elektro proizvodno građevinsko preduzeće Kaldera Company sa potpunom odgovornošću je upisano u sudski registar broj 1-7201-00 pod oznakom i brojem rješenja U/I 2417/98 kod Osnovnog suda u Banjoj Luci od 28.12.1998. godine.

Spajanje pripajanjem - preuzimanjem ugostiteljsko trgovačkog preduzeća Kaldera d.o.o. Laktaši i Energokrajina d.o.o. Laktaši Društvu je upisano u sudski registar broj 1-7201-00 pod oznakom i brojem rješenja U/I 4781/05 kod Osnovnog suda u Banjoj Luci od 06.09.2006. godine. Izvršeno je povećanje osnivačkog uloga kod Društva i on sad iznosi 1.012.000 KM. Zadnja promjena Rješenja o registraciji je bila 29.12.2016. godine, kada je upisano promjena lica ovlašćenih za zastupanje, promjena obima ovlašćenja lica ovlašćenog za zastupanje- zamjenika direktora i brisanje prokuriste.

Sjedište Društva je u Kobatovci bb, Laktaši. Šifra osnovne djelatnosti: 27.12 Proizvodnja uređaja za distribuciju i kontrolu električne energije.

Direktor Društva je gospodin Drago Stanivuković.

Matični broj: 1832107

JIB: 4401185190004

Broj zaposlenih radnika na dan 31.12.2016. godine je 135. (na 31.12.2015. god. broj radnika 184).

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i drugim računovodstvenim propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj. Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, pravna lica u Republici Srpskoj su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procjenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjivanje finansijskih izvještaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumeva Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja („MSFI“), kao i tumačenja koja su sastavni dio standarda.

Prevod Okvira, MRS, MSFI i tumačenja, izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja primjenjuju se za periode koji počinju 1. januara 2009. godine ili kasnije. Međutim, do datuma sastavljanja finansijskih izvještaja za 2016. godinu nisu prevedene niti objavljene sve važeće promjene u standardima i tumačenjima.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Prezentacija finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i Pravilnik o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu (Službeni glasnik RS br. 63/16).

Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno. Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj.

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

a) Prihodi

Prihodi od prodaje usluga su prikazani po vrijednosti privremenih situacija, koje se formiraju po osnovu procenta dovršenosti posla. Nakon završetka posla izdaje se konačna situacija.

Prihodi od prodaje robe i proizvoda se iskazuju po pravičnoj vrijednosti sredstava koja je primljena ili će biti primljena, u neto iznosu nakon umanjenja za date popuste, povraćaje proizvoda i porez na dodatu vrijednost.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe priznaju se kada se rizik i korist povezana sa pravom vlasništva prenosi na kupca, a to podrazumjeva datum isporuke kupcu.

b) **Preračunavanje strane valute**

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Zvanični kursevi za EUR primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

Valuta	31.12.2016.	31.12.2015.
EUR	1,95583	1,95583

c) Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

d) Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se metodom nabavne vrijednosti umanjene za akumuliranu amortizaciju i nastalo obezvrjeđenje. Objekti namjenjeni za pružanje ugostiteljskih usluga vrednuju se po revalorizovanoj (procjenjenoj) vrijednosti, koja predstavlja njihovu fer vrijednost na dan revalorizacije (procjene).

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primenom proporcionalne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu sljedećih stopa:

Naziv	stope %
Građevinski objekti	1,3-10
Vozila	10-15,5
Računari	20
Namještaj	10-15
Ugostiteljska oprema	10-20
Proizvodna oprema	5-20

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

e) Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknjižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

e) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procjenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procjenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjena na kapitalu.

f) Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasifikuje finansijska sredstva u neku od sljedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospijeca, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

g) Finansijski instrumenti (nastavak)

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima, kao i kratkoročni depoziti do tri meseca koje je moguće lako konvertovati u gotovinu i koji su predmet beznačajnog rizika od promjene vrijednosti.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjene vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha). Obezvrjeđenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procijenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

Obezvrjeđenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospijeca za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti primljenih sredstava, umanjenoj za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspjeha obračunskog perioda.

h) Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjnje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema poreskom bilansu, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobiti biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

i) Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

j) Zalihe

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrijednosti ili neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti od toga koja je od ove dvije vrijednosti niža.

Nabavna vrijednost obuhvata fakturnu vrijednost, uvozne dažbine, troškove transporta, rukovanja i ostale troškove dovođenja zaliha na postojeću lokaciju i u postojeće stanje. Trgovinski popusti, rabati i slično umanjuju nabavnu vrijednost.

Neto prodajna vrijednost je cijena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja, nakon umanjenja cijena za troškove prodaje.

Obračun izlaza zaliha (materijala, proizvoda i robe) vrši se po prosječnim cijenama.

k) Lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se ugovorom o lizingu na Društvo prenose svi rizici i koristi koje proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasifikuje kao operativni lizing.

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u bilansu stanja Društva u visini sadašnjih minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilans stanja kao obaveza po finansijskom lizingu. Sredstva koja se drže na bazi finansijskog lizinga amortizuju se tokom perioda korisnog vijeka trajanja ili perioda zakupa, u zavisnosti od toga koji je od ova dva perioda kraći. Zakupi kod kojih zakupodavac zadržava značajniji dio rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni lizing. Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se u bilansu uspjeha ravnomjerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

4. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

4. Značajne računovodstvene procjene (nastavak)

(a) Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promijene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

(b) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjeње vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjeња vrijednosti procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosno imovine.

(c) Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se vrši na osnovu procjenjenih gubitaka usljed nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca (starijih od 60 dana), istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promjenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promjene u uslovima poslovanja, djelatnosti ili okolnosti vezani za određene kupce mogu da imaju za posljedicu korekciju ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja objelodanjene u priloženim finansijskim izvještajima.

(d) Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima zakonsku ili ugovornu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa biti potreban da se izmire obaveze i kada se može pouzdano izmjeriti iznos procjene.

Prilikom odmjeravanja i priznavanja rezervisanja i utvrđivanja nivoa izloženosti potencijalnim obavezama koje se odnose na vjerovatne troškove, rukovodstvo Društva donosi određene procjene. Usljed inherentne neizvjesnosti u postupku procjenjivanja, stvarni gubici mogu da se razlikuju od gubitaka inicijalno utvrđenih procjenom. Zbog toga se procjene koriguju kada Društvo dođe do novih informacija, uglavnom uz podršku internih stručnih službi ili spoljnih savjetnika. Izmjene procjena mogu da u značajnoj mjeri utiču na buduće poslovne rezultate.

5. Prihodi od prodaje robe

Prihod od prodaje robe	2016. u KM	2015. u KM
Prihod od veleprodaje na domaćem tržištu	907.709	325.444
Prihod od prodaje robe na malo- hotel	309.848	386.313
Prihod od prodaje robe na inostranom tržištu	2.248	4.960
Ukupno prihodi od prodaje robe:	1.219.805	716.717

6. Prihodi od prodaje učinaka

Prihod od prodaje učinaka	2016. u KM	2015. u KM
Prihod od prodaje usluga	13.146.087	9.266.489
Prihod od prodaje učinaka na inostranom tržištu	369.707	1.589.434
Prihod od prodaje proizvoda	2.062.717	1.050.176
Prihod od prodaje proizvoda i usluga-hotel	78.430	381.410
Ukupno prihodi od prodaje učinaka:	15.656.941	12.287.509

7. Povećanje (smanjenje) vrijednosti zaliha učinaka

Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka u 2016. godini u iznosu od 2.931.168 KM (u 2015.godini povećanje vrijednosti zaliha učinaka u iznosu od 4.100.248 KM), u potpunosti se odnosi na smanjenje vrijednosti nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda na kraju godine u odnosu na vrijednost zaliha na početku godine.

8. Nabavna vrijednost prodane robe

Nabavna vrijednost	2016. u KM	2015. u KM
Nabavna vrijednost prodane robe na veliko	911.221	255.225
Nabavna vrijednost prodane robe na malo	27.524	47.628
Ukupno nabavna vrijednost prodane robe:	938.745	302.853

9. Troškovi materijala

Troškovi materijala	2016. u KM	2015. u KM
Troškovi materijala za izradu	4.300.437	8.861.177
Troškovi goriva i energije	390.726	161.250
Troškovi ostalog (režijskog) materijala	116.062	433.641
Ukupno troškovi materijala:	4.807.225	9.456.068

10. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2016. u KM	2015. u KM
Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	1.659.362	1.858.225
Ostali lični rashodi i naknade	46.445	37.051
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi:	1.705.807	1.895.276

11. Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga	2016. u KM	2015. u KM
Troškovi usluga na izradi učinaka	3.177.149	1.690.070
Troškovi transportnih usluga	114.092	96.317
Troškovi usluga održavanja	45.294	91.756
Troškovi reklame i propagande	14.300	-
Troškovi ostalih usluga	51.495	78.179
Ukupno troškovi proizvodnih usluga:	3.402.330	1.956.322

12. Troškovi amortizacije i rezervisanja

Troškovi amortizacije i rezervisanja u 2016. godini u iznosu od 814.482 KM (u 2015. godini 961.111 KM) u potpunosti se odnose na troškove amortizacije.

13. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	2016. u KM	2015. u KM
Troškovi neproizvodnih usluga	49.515	57.241
Troškovi reprezentacije	182.705	212.541
Troškovi premije osiguranja	59.987	43.704
Troškovi platnog prometa	122.352	144.065
Troškovi članarina	5.705	5.222
Ostali nematerijalni troškovi	227.791	351.531
Ukupno nematerijalni troškovi (poreza i doprinosa):	648.055	814.304

14. Finansijski rashodi

Finansijski rashodi	2016. u KM	2015. u KM
Rashodi kamata	1.287.832	1.312.085
Negativne kursne razlike	1.423	53.266
Kasa skonto odobren kupcima	-	4.418
Ukupno finansijski rashodi:	1.289.255	1.369.769

15. Ostali prihodi

Ostali prihodi	2016. u KM	2015. u KM
Naplaćena otpisana potraživanja	119.831	150.579
Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorištenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	63.034	89.186
Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	-	1.000
Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	32.776	10.075
Ukupno ostali prihodi:	215.641	250.840

16. Porez na dobit

Tekući porez na dobit	2016. u KM	2015. u KM
Dobitak prije oporezivanja	236.986	301.400
Korekcija za poreske svrhe	674.918	440.231
Poreska osnovica	911.904	741.631
Umanjenje poreske osnovice po osnovu ulaganja u proizvodnju	(31.716)	-
Poreska osnovica	880.188	-
Ukupno tekući porez na dobit:	88.019	74.163

17. Nekretnine, postrojenja i oprema

	<i>Zemljište i građ. objekti</i>	<i>Postrojenja i oprema</i>	<i>Avansi, NPO i inv. nekretnine u pripremi</i>	<i>Ukupno</i>
NABAVNA VRIJEDNOST				
Stanje na dan 31.12.2014.	16.675.742	9.001.907	2.778.884	28.456.533
Nabavka	-	184.983	-	184.983
Stanje na dan 31.12.2015.	16.675.742	9.186.890	2.778.884	28.641.516
Nabavka	-	36.134	-	36.134
Otpisi	-	(141.344)	-	(141.344)
Stanje na dan 31.12.2016.	16.675.742	9.081.680	2.778.884	28.536.306
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI				
Stanje na dan 31.12.2014.	1.465.434	5.831.461	-	7.296.895
Amortizacija	151.121	809.990	-	961.111
Povećanje po osnovu ukidanja rev.rezervi	62.511	70.671	-	133.182
Stanje na dan 31.12.2015.	1.679.066	6.712.122	-	8.391.188
Amortizacija	213.632	663.361	-	876.993
Prodaja u periodu i rashodovanje		(141.343)	-	
Stanje na dan 31.12.2016.	2.070.521	7.237.142	-	9.307.663
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2015. godine	14.996.676	2.474.768	2.778.884	20.250.328
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2016. godine	14.605.221	1.844.538	2.778.884	19.228.643

Na nekretninama, postrojenjima i opremi upisana je hipoteka po osnovu kredita i garancija koje Društvo koristi kod poslovnih banaka.

18. Dugočni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani	Učešće	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica:			
- HE Bistrica d.o.o. Foča	30%	3.063.898	3.063.898
Učešća u kapitalu drugih pravnih lica:			
- Nova banka a.d. Banja Luka	1,06%	683.861	551.698
Ukupno dugoročni finansijski plasmani:		3.747.759	3.615.596

19. Zalihe i dati avansi

Zalihe	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Zalihe materijala	8.472.160	7.936.881
Zalihe nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga	4.438.331	7.076.864
Zalihe gotovih proizvoda	296.594	589.229
Zalihe robe	30.153	16.049
Dati avansi	618.136	436.810
Ukupno zalihe:	13.855.374	16.055.833

20. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Druga kratkoročna potraživanja	4.926.098	4.609.946
Potraživanja od kupaca:		
- Kupci u zemlji	3.567.411	5.382.360
- Kupci u inostranstvu	435.638	1.000.095
- Kupci - povezana pravna lica u zemlji	1.600	1.600
Potraživanja iz specifičnih odnosa	953.946	953.946
	9.884.693	11.947.947
Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca	(966.176)	(979.018)
Ispravka vrijednosti drugih kratkoročnih potraživanja	(44.462)	(75.373)
Ukupno kratkoročna potraživanja:	8.874.055	10.893.556

Druga kratkoročna potraživanja na dan 31.decembra 2016.godine u iznosu od 4.926.098 KM (na 31.decembar 2015. godine 4.609.946 KM), sadrže i potraživanja u iznosu od 4.205.034 KM od BDY CZECH A.S.Prag, uknjižena na osnovu ugovora o prodaju HE Bistrica.

Potraživanja iz specifičnih odnosa na dan 31.decembra 2016. godine u iznosu od 953.946 KM, odnose se na potraživanja od povezanog pravnog lica HE Bistrica doo.

21. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Poslovni račun - domaća valuta	1.069	140.129
Poslovni račun - strana valuta	5.479	3.545
Izdvojena sredstva	22	230.277
Blagajna	12.236	6.849
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	18.806	380.800

22. Osnovni kapital

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu od 1.012.000 KM (31. decembra 2015. godine: 1.012.000 KM) sastoji se od uloga vlasnika gospodina Milenka Čičića.

23. Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti

Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti na 31. 12. 2016. godine u iznosu od 5.886.465 KM (na 31.12.2015. god. 6.141.119 KM) u potpunosti se odnosi na obaveze po emitovanim obveznicama po osnovu rješenja Komisije za Hartije od vrijednosti RS od 28.04.2011. godine na period od 20 godina, kamatnom stopom od 6% i godišnjim anuitetima. Odlukom o kupovini Investicionog odbora za hartije od vrijednosti od 22.11.2012. godine odobrena je kupovina obveznica Emitenta Kaldera company d.o.o. Laktaši od strane Fonda za razvoj i zapošljavanje RS a.d. Banja Luka, Fonda za restituciju RS a.d. Banja Luka i Akcijskog fonda RS a.d. Banja Luka u čije ime i za račun istupa Investiciono Razvojna banka RS a.d. Banja Luka.

Dugoročne HOV	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Fond za razvoj i zapošljavanje RS a.d. Banja Luka	1.652.000	1.652.000
Fond za restituciju RS a.d. Banja Luka	1.652.000	1.652.000
Akcijski fond RS a.d. Banja Luka	3.303.999	3.303.999
	6.607.999	6.607.999
<i>Tekuća dospjeća dugoročnih HOV</i>	<i>(721.534)</i>	<i>(466.880)</i>
Ukupno dugoročne HOV:	5.886.465	6.141.119

Struktura dospjeća obaveza po dugoročnim HOV na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine data je u tabeli koja slijedi:

Dugoročne HOV	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Do 1 godine	721.534	466.880
Preko 5 godina	5.886.465	6.141.119
Ukupno dugoročne HOV:	6.607.999	6.607.999

24. Dugoročni krediti

Dugoročni krediti	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
<i>Dugoročni krediti u zemlji</i>		
NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka	908.877	1.359.504
Unicredit banka a.d. Banja Luka	19.468	146.001
Addiko banka a.d. Banja Luka	4.074.245	4.659.769
IRB RS a.d. Banja Luka	633.099	693.329
Nova banka a.d. Banja Luka	7.770.905	8.786.769
	<u>13.406.594</u>	<u>15.645.372</u>
<i>Tekuća dospjeća dugoročnih kredita</i>	(2.983.565)	(2.714.812)
Ukupno dugoročni krediti:	10.423.029	12.930.560

Dugoročni krediti na 31. decembar 2016. godine u iznosu od 10.423.029 KM (na 31. decembar 2015. godine 12.930.560 KM) odnose se na kredite za investicije i obrtna sredstva na rok od 36 do 180 mjeseci i kamatnom stopom koja se u 2016. godini kretala u rasponu od 5,3% do 7,5% na godišnjem nivou. Kamatna stopa je promjenjiva i vezana je za vrijednost Euribor-a.

Struktura dospjeća obaveza po dugoročnim kreditima na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine data je u tabeli koja slijedi:

Dugoročni krediti	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Do 1 godine	2.983.565	2.714.812
Od 1 do 2 godine	4.037.678	6.157.324
Preko 5 godina	6.385.351	6.773.236
Ukupno dugoročni krediti:	13.406.594	15.645.372

25. Kratkoročne finansijske obaveze

Kratkoročne finansijske obaveze	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Tekuća dospjeća dugoročnih obaveza	3.705.098	3.181.692
Kratkoročni krediti od banaka	7.058.991	3.881.725
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	1.165.819	6.552.319
Ukupno kratkoročne finansijske obaveze:	11.929.908	13.615.736

26. Obaveze iz poslovanja

Obaveze iz poslovanja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	5.068.098	4.527.339
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	1.586.665	2.003.243
Primljeni avansi od pravnih i fizičkih lica u zemlji	407.636	774.132
Ukupno obaveze iz poslovanja:	7.062.399	7.304.714

27. Obaveze za zarade i naknade zarada

Obaveze za zarade i naknade zarada	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	76.771	107.563
Obaveze za porez na zarade i naknade zarada	54.514	35.769
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada	336.139	266.423
Ukupno obaveze za zarade i naknade zarada:	467.424	409.755

28. Porez na dodatu vrijednost

Porez na dodatu vrijednost na dan 31.12.2016. godine u iznosu od 817.868 KM se odnosi na obaveze po osnovu razlike između obračunatog i akontacionog poreza na dodatu vrijednost.

29. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Unaprijed obračunati rashodi perioda	402.166	403.879
Obračunati prihodi budućeg perioda	1.025.404	1.958.474
Ukupno pasivna vremenska razgraničenja:	1.427.570	2.362.353

30. Potencijalne obaveze

U skladu sa Ugovorom o prodaji udjela Društva u „Bistrica“ d.o.o. Foča, Društvo će biti dužno da vrati kupcu do sada naplaćeni iznos od 7.529.946 KM ukoliko ne budu ispunjeni svi naknadni uslovi iz ovog Ugovora. Društvo je dostavilo dokaz o ispunjenju naknadnih uslova i smatra da ovaj Ugovor neće prouzrokovati materijalno značajne odlive po Društvo.

Procjenjena vrijednost sudskih sporova koji se na dan 31. decembra 2016. godine vode protiv Društva iznosi 471.743 KM. Iznosi konačnih gubitaka po osnovu sudskih sporova mogu biti uvećani po osnovu obračunatih zatezних kamata do datuma okončanja sporova, odnosno do datuma konačnih isplata po sporovima. Rukovodstvo smatra da sudski sporovi koji se vode protiv Društva neće prouzrokovati materijalno značajne štete po Društvo.

Vrijednost datih garancija po osnovu primljenog avansa i za garantni period na dan 31.12.2016. godine iznosi 4.091.044 KM. Rukovodstvo smatra da date garancije neće prouzrokovati materijalno značajne odlive za Društvo.

31. Transkacije sa povezanim licima

U okviru svojih redovnih poslovnih aktivnosti Društvo obavlja transakcije sa povezanim licima.

U toku 2016. i 2015. godine obavljene su slijedeće transakcije sa povezanim pravnim licima:

Bilans stanja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Dugoročni finansijski plasmani:		
- HE Bistrica d.o.o. Foča	3.063.898	3.063.898
	3.063.898	3.063.898
Potraživanja od kupaca:		
- HE Bistrica d.o.o. Foča	-	1.600
Potraživanja za specifične poslove:		
- HE Bistrica d.o.o. Foča	953.948	953.948
Ukupna aktiva:	4.017.846	4.019.446
Obaveze prema dobavljačima:		
- Kaldera Company d.o.o. Beograd	12.443	-
Ukupna pasiva:	12.443	-
Neto aktiva:	4.005.403	4.019.446

32. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima, kao što su kreditni rizik i rizik likvidnosti. Upravljanje finansijskim rizicima je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih efekata na finansijske performanse Društva u uslovima nepredvidivosti kretanja na finansijskim tržištima.

Društvo ne koristi finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje obzirom da takvi instrumenti nisu u široj upotrebi, niti postoji organizovano tržište ovih instrumenata u Republici Srpskoj.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi moglo dovesti do finansijskog gubitka Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane i potraživanja.

Na osnovu javno dostupnih finansijskih informacija i internih istorijskih podataka o saradnji, Društva vrši određivanje boniteta za pojedinačnog poslovnog partnera. Na osnovu procenjenog boniteta utvrđuje se iznos maksimalne kreditne izloženosti za pojedinačnog poslovnog partnera, u skladu sa poslovnom politikom usvojenom od strane rukovodstva Društva. Društvo nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika, obzirom da se plasmani i njegova potraživanja odnose na veći broj kupaca.

32. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava svoje obaveze. Rizikom likvidnosti se upravlja održavanjem odgovarajućih novčanih rezervi, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

Upravljanje rizikom kapitala

Upravljanje rizikom kapitala služi rukovodstvu Društva da očuva mogućnost poslovanja po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala.

Društvo analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze, kratkoročne i dugoročne, umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Upravljanje rizikom kapitala	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Ukupna zaduženost	28.239.402	32.687.415
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	18.806	380.800
Neto zaduženost	28.220.596	32.306.615
Kapital	7.691.044	8.487.887
Ukupan kapital	35.911.640	40.794.502
Pokazatelj zaduženosti	78,58%	79,19%

33. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze.

Odgovorno lice

